

LOGISTICA ȘI DISTRIBUȚIA MĂRFURILOR

Suport de curs - Ediția a III-a

Alexandru Burda

Editură recunoscută de
Consiliul Național al Cercetării Științifice din
Învățământul Superior
(C.N.C.S.I.S.)

LOGISTICA ȘI DISTRIBUȚIA MĂRFURILOR

Suport de curs

Editia a III-a

Alexandru Burda

Copyright © 2011, Editura Pro Universitaria

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
Editurii Pro Universitaria

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BURDA, ALEXANDRU

**Logistica și distribuția mărfurilor : suport de curs / Alexandru
Burda. - Ed. a 3-a. - București : Pro Universitaria, 2011**

Bibliogr.

ISBN 978-973-129-939-6

658.8(075.8)

CUVÂNT ÎNAINTE

Economia mondială se află într-un proces de transformare continuă care s-a accelerat semnificativ începând din deceniul al nouălea al secolului al XX-lea. Dintre aceste transformări se remarcă ponderea tot mai importantă a schimburilor comerciale, creșterea importanței acestora pe plan mondial, reflectată în formarea a numeroase organizații având ca obiect liberalizarea lor. Are loc în același timp o dezvoltare rapidă a serviciilor, inclusiv o tendință tot mai marcată de externalizare a acestora ca și a altor activități altă dată tradiționale în activitatea economică a firmelor producătoare și comerciale.

În sfârșit, dar nu în ultimul rând, diversitatea produselor și serviciilor care fac obiectul schimburilor comerciale a devenit foarte mare. Și este în continuă creștere. Ea este puternic stimulată și de dezvoltarea distribuției bunurilor de consum, ca principal instrument și direcție de dezvoltare a comerțului pe principii de eficiență economică.

Toate aceste fenomene și altele strâns legate ca natură și prin influență, au generat o creștere puternică a competitivității ca și a necesității de a face față unui mediu economic tot mai competitiv. Unul dintre aceste instrumente este logistica.

În prezent, nici un manager din domeniul comerțului nu își poate desfășura activitatea fără cunoașterea noțiunilor specifice logisticii și distribuției mărfurilor: achiziții, stocare, transport, depozitare etc. Cu atât mai mult cu cât logistica mărfurilor, cu poziția sa de instrument concurențial datorată contribuției sale la creșterea eficienței activității comerciale, a devenit și un instrument esențial de management.

Această lucrare, fără nici cea mai slabă pretenție de a fi una completă, este un suport de curs. Scopul ei este de a pune la dispoziția studenților de la cursul de zi și cu frecvență redusă, viitori manageri în comerț, o serie de cunoștințe de bază din domeniul logisticii și distribuției mărfurilor. În același timp însă, intenția autorului este ca această foarte succintă lucrare să faciliteze asimilarea ulterioară a unor cunoștințe mai complete din acest domeniu ca și din cele conexe. Prin aceasta se va obține o creștere a nivelului pregătirii studenților și a capacităților profesionale a viitorilor manageri. Lucru necesar pe o piață românească integrată celei a Uniunii Europene și caracterizată prin cele mai înalte standarde de performanță și competitivitate.

LOGISTICA MĂRFURILOR

Definire, sisteme logistice, logistica integrată

Deși în prezent logistica reprezintă o componentă fundamentală a activității comerciale, ea este încă interpretată în numeroase modalități atât de către practicieni, cei care desfășoară concret activități economice (comerciale sau de producție) cât și de către specialiști, teoreticieni și cercetători din domeniu economic. Această situație determină încă o înțelegere greșită sau în orice caz diferită de la caz la caz a semnificației sale conceptuale.

În opinia Asociației Europene de Logistică (Association Europeene de Logistique 2004, IX) ea este un ansamblu disparat de mijloace utilizate pentru aprovizionarea, producția, depozitarea și distribuția bunurilor rezultate din activitatea unei întreprinderi. Este avută astfel în vedere cu precădere componenta operațională și mai puțin cea strategică a logisticii. În consecință, interpretarea legăturii pe care aceasta o stabilește între producție și rețelele de distribuție pe baza funcției sale transversale în cadrul întreprinderilor, este limitată și nu întotdeauna corectă.

Totodată, o astfel de abordare determină încă asimilarea atât a logisticii în ansamblul său cât și a unora dintre componentele și activitățile sale specifice, cu activitatea de distribuție, fie că este vorba de distribuție fizică sau de distribuția de bunuri, ca esență a activității comerciale.

În acest prim capitol se va încerca o clarificare a semnificației logisticii mărfurilor, ca activitate economică, prin definirea sa și a acelor concepte conexe care permit interpretarea rolului său strategic în desfășurarea distribuției mărfurilor. Este în același timp necesară precizarea că deși atât ca denumire cât și fundamente, logistica din domeniu economic își are originea în logistica militară, o confuzie între acestea nu este de dorit iar utilizarea atât în acest capitol cât și pe parcursul acestei lucrări a termenului generic de logistică se va referi exclusiv la acesta ca activitate în economie.

Definirea logisticii mărfurilor

Logistica mărfurilor reprezintă un concept modern care înlocuiește și înglobează conceptul clasic de distribuție fizică a bunurilor Pornind de la esență, se poate considera că logistica în activitatea comercială exprimă și măsoară nivelul la care se desfășoară distribuția bunurilor (Samii 2004, 3). Mai exact nivelul la care este servit clientul, fie el intermediar sau final, persoană fizică sau juridică. Chiar dacă solicitările acestor două categorii de clienți diferă, logistica permite distribuției mărfurilor, luată la modul simplist ca sumă a vânzătorilor, să răspundă cât mai adecvat cu putință respectivelor solicitări.

NATURA ACTIVITĂȚII LOGISTICE

În sine, logistica mărfurilor are în vedere planificarea, controlul și accelerarea fluxurilor și a tuturor informațiilor asociate acestuia în interiorul întreprinderilor (Ghiani, Laporte și Musmanno 2004, 1). În cazul bunurilor, principala problemă care trebuie rezolvată prin intermediul logisticii este când și cum trebuie achiziționate, deplasate, stocate și livrate acestea (mărimii economice a comenzii). Probleme de natură logistică sunt prezente și în cazul funcționării firmelor care comercializează servicii dar natura producerii și comercializării acestora determină necesitatea unei abordări complet diferite a logisticii.

O definiție considerată a fi mai potrivită în raport cu realitatea din practica economică arată (Rushton, Croucher și Baker 2006, 6) că logistica este transferul bunurilor de la furnizor până la consumatorul final cu costuri minime și asigurând clientului un nivel de servire acceptabil. Definiția pune accentul pe rolul fundamental al logisticii de menținere a costurilor de transfer al bunurilor de la sursă la destinație la cel mai scăzut nivel posibil. Acesta reprezintă un prim aspect fundamental al logisticii moderne.

Caracterul logisticii mărfurilor, ca activitate economică, este cel mai bine pus în evidență de o serie de patru definiții, fiecare dintre acestea evidențiind aspectele fundamentale ale conceptului logistic. Prima dintre aceste definiții,

formulată de Consiliul de Management Logistic, arată că logistica mărfurilor ar reprezenta:

Procesul de planificare, implementare și control, în condiții de eficiență a circulației și stocării efective a bunurilor, serviciilor și informațiilor asociate, de la punctul de origine la cel de consum cu scopul satisfacerii solicitărilor clienților.

Această definiție reflectă caracterul managerial al logisticii prin cele trei componente (planificare, implementare și control) și pune accentul pe relația dintre eficiența circulației mărfurilor și a activităților specifice și satisfacerea clientului, cu toate că nu se pune accentul în mod deosebit pe niciuna dintre cele două componente.

Cea doua definiție, formulată de specialiștii de la Universitatea Stanford, arată că:

Logistica presupune managementul fluxului de materiale, informații și bani într-o rețea formată din furnizori, producători, distribuitori și clienți.

Această definiție subliniază rolul pe care logistica îl are ca activitate, descriind exact funcția ei de management a circulației bunurilor într-un sistem economic cu componente având funcții distincte.

Cea de a treia definiție, publicată în revista Fortune în anul 1994, arată că:

Logistica (managementul lanțului de aprovizionare-livrare) este traseul sinuos și dificil prin care companiile deplasează materiale, componente și produse către clienții lor.

Cea de a doua definiție fiind înglobată, aceasta a treia evidențiază faptul că scopul circulației bunurilor și implicit al logisticii ca management al acestuia este clientul ca punct final al deplasării mărfurilor.

În sfârșit, o a patra definiție arată că:

Managementul lanțului de aprovizionare-livrare (logistica) presupune toate eforturile implicate în producerea și livrarea unui bun finit de la furnizorul furnizorului la clientul clientului.

Interesul deosebit al acestei definiții constă în faptul că stabilește o imagine a structurii traseului mărfurilor, a poziției fiecărui agent economic în structura acestuia, prin dubla poziționare în relațiile dintre aceștia, și a funcției logisticii în relația dintre agenții economici de pe acest traseu. Astfel, fiecare agent economic joacă rolul dublu de client, în relația cu furnizorii săi și în același timp de furnizor în relația cu clienții săi. Un context care presupune ca agenții economici să stabilească o corelație și un *echilibru* între *așteptările pe care le au de la furnizori* și respectiv *cele ale clienților lor*. Acest echilibru este esența integrării logistice a firmelor care participă la circulația bunurilor, așa cum se va vedea în continuare.

Cea mai complexă definiție a logisticii (Samii 2004, 9) arată că aceasta este un proces triplu de planificare, aprovizionare și onorare a comenzii, care permite anticiparea solicitărilor clientului, obținerea capitalului, resurselor umane și tehnologice și a bunurilor necesare satisfacerii clientului și respectiv optimizarea și utilizarea rețelelor de distribuție a produselor, informațiilor și serviciilor necesare onorării complete și rapide a comenzilor la cele mai mici costuri.

Această definiție evidențiază faptul că:

- activitatea logistică urmărește managementul circulației bunurilor și resurselor în cadrul unei firme sub forma unui sistem integrat;
- ținta tuturor activităților logistice este onorarea comenzilor, în condițiile anticipării intențiilor și solicitărilor clienților;
- planificarea activităților logistice face parte din planificarea activităților economice din cadrul firmei, ceea ce permite considerarea logisticii ca o activitate de management, componentă a managementului general al unei firme;

- serviciile (fie ele asociate comercializării bunurilor sau nu) sunt o componentă integrantă a activităților logistice;
- logistica trebuie considerată ca o metodă de creștere a eficienței activității unei firme prin creșterea calității produselor (implementarea sistemelor Asigurare - Calitate sau a managementului calității), prin reducerea costurilor rezultate din accelerarea fluxului de bunuri în sistemul logistic al fiecărei firme participante la comercializare și prin satisfacerea clientului în condițiile de timp, loc, calitate, cantitate și cost solicitate de acesta.

Sintetizând, se poate considera că logistica urmărește livrarea materialelor și a bunurilor în cele mai bune condiții, la cel mai bun moment, în cel mai bun loc, clientului care l-a solicitat și la cel mai corect cost (Samii 2004, 3).

MISIUNEA LOGISTICII MĂRFURILOR

Logistica mărfurilor este așadar, din punct de vedere al conținutului său, un management al circulației bunurilor și a rețelelor în care se desfășoară acesta. Logistica are un caracter dinamic, care depășește limitele unei simple vehiculări de mărfuri, adăugă sau asociază acesteia o gamă de activități specifice și servicii în continuă creștere, acționează printr-o influență activă, asupra producției pornind de la cunoașterea în detaliu a nevoilor și exigențelor consumatorilor și pe ansamblu adaugă în structura și funcționarea lanțului de aprovizionare livrare funcțiile de timp, loc și utilitate (Burda, 2011).

Practic, conceptul cuprinde toate activitățile necesare managementului fluxului de bunuri între furnizarea de materii prime și utilizarea finală. Aceste activități sunt legate de mișcarea și stocarea bunurilor, materialelor și informațiilor, și trebuie să îndeplinească două obiective fundamentale (Bălan 2006, 11): atingerea unui nivel ridicat de servire a clienților la cele mai scăzute costuri posibile respectiv crearea unui sistem logistic care să permită un răspuns adecvat la solicitările clientului. Astfel se poate formula *misiunea logisticii mărfurilor* care ar consta în *livrarea bunurilor și serviciilor la locul, timpul și în condițiile solicitate de client cu obținerea unui maxim de profit.*